

Digitalisaation kannustinjärjestelmä 2021, hakulomake yhteishankkeisiin

Respondent:

-

Response on:

28.04.2021, 15.38 - 04.05.2021, 15.17

1. 1. Hakijakunta/hankehallinnoija *

Tampere/rakennusvalvonta

2. 2. Muut työhön sitoutuneet kunnat, järjestöt, yritykset (ml. järjestelmätoimittajat), oppilaitokset ja muut toimijat *

Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Jyväskylä, Lahti, Kuopio, Oulu, Pori, Kouvola,
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry

3. 3. Hakukohde *

kuntien toiminnan ja palveluiden digitalisaation kehittäminen rakennetun ympäristön toimialalla

4. 4. Hankkeen nimi

Rakentamisen yhteisten Topten-käytäntöjen digitaalisen tuotanto- ja julkaisualustan kehittäminen

5. 5. Hankkeen kuvaus

Hankkeessa tehdään digitaalinen saavutettavuusvaatimukset täyttävä tuotanto- ja julkaisualusta Rakentamisen Topten-käytännöille ja -yhteistyölle. Rakentamisen Topten-käytännöt laaditaan rakennusvalvontajohtoisesti yhteistyössä koko rakennusalan kanssa. Rakentamisen Topten-yhteistyöstä on muodostunut merkittävä rakentamisen sujuvuutta, tiedon ja osaamisen jakamista, hyvää rakentamistapaa ja virheiden ennaltaehkäisyä edistävä yhteistyöverkosto. □

Rakentamisen säädökset Suomessa on uudistettu ja uudet asetukset ovat astuneet voimaan vuoden 2018 alusta. Asetukset ovat osin yleispiirteisiä ja mahdollistavat useammanlaisia yksityiskohdissaan erilaisia tulkintoja ja kaikkiin ei ole ehditty laatimaan täydentäviä oppaita. Yhtenäisille digitalisaatiota mahdollisimman tehokkaasti hyödyntäville koko rakennusalan yhteisille tulkinnoille ja käytänteille on suuri tarve. □

Valmistelussa oleva MRL:n uudistus tuo merkittäviä uusia lisähaasteita tähän kehitystyöhön. □

Kunnat ovat yhteisten haasteiden edessä niin lainsäädännön kuin teknologian murroksen vuoksi. Kehittämisen tulee sen vuoksi olla useita kuntia hyödyttävää ja henkilö- ja taloudellisia resursseja säästävää. Tuotosten tulee olla mahdollisimman helppokäyttöisiä, monipuolisesti jaettavia ja helposti jalkautettavia. □

Koko rakentamisen sektorin kanssa yhteistyössä laaditut digitalisaatiota tehokkaasti hyödyntävät yhtenäiset käytänteet sujuvoittavat kaikkien rakentamisen osapuolien työtä, nopeuttavat viranomaiskäsittelyä, tuovat säästöä ja tehokkuutta sekä varmistavat rakentajien tasapuolisen kohtelun eri puolilla Suomea □

6. 6. Hankkeen organisointi

Hankkeeseen palkataan Tampereen rakennusvalvontaan osa-aikainen henkilö hankepäälliköksi ja osa-aikainen projektityöntekijä, joiden yhteinen työpanos on 0,7 henkilötyövuotta vuodessa. He saavat jatkuvaa apua Topten-ohjausryhmien puheenjohtajilta ja ohjausryhmien jäseniltä ja Rakennustarkastusyhdistykseltä.

7. 7. Mitä tuotoksia hankkeessa luodaan ja millaisin toimenpitein niihin päästään?

Hankkeessa on tarkoitus toteuttaa seuraavat kehittämistoimenpiteet, joita hyödynnetään päivittäisessä rakennusvalvontojen työssä valtakunnallisesti. Työn tuloksia hyödyntävät myös rakennushankkeeseen ryhtyvät, suunnittelijat, muut viranomaistahot, toteuttajat ja rakennusten käyttäjät. □

Nykyisiä valmistuneita Rakentamisen yhteiset Topten-käytänteet kortteja on tässä projektissa hakijoina mainittujen kuntien/rakennusvalvontojen lisäksi ilmoittanut käyttävänsä yli 40 kuntaa. Tämän lisäksi huomattavasti useampi kunta käyttää kortistoa osittain. □

TYÖPAKETTI 1: Alustan kehittäminen □

Digitaalisen valtakunnallisen alustan kehitys- ja valmistustyö Rakentamisen yhteiset Topten-käytänteet interaktiivista kortistoa varten yhteistyössä Rakennustarkastusyhdistys RTY ry:n kanssa. □

Alusta pyritään rakentamaan siten, että kortistoa voi helposti ja interaktiivisesti käyttää nk. tavallisen tietokoneen lisäksi myös tabletilla ja älypuhelimella. Tietomallien tarpeet ja vaatimukset otetaan huomioon. □

TYÖPAKETTI 2: Nykyisten Topten korttien päivitys □

Kehitetään kaikkien tähän mennessä tehtyjen Rakentamisen yhteiset Topten-käytänteet- korttien ulkoasua, selkeyttä ja soveltuvuutta uuteen digitaaliseen käyttö- ympäristöön/alustalle ottaen huomioon myös kortiston kaikkien eri käyttäjien, kuten rakennus-hankkeeseen ryhtyvät, rakennusteollisuus, suunnittelijat, viranomaistaho, toteuttajat ja rakennusten käyttäjät, tarpeet. Nykyiset kortit ovat pdf-formaatissa. Tärkeänä osa-alueena kehitystyössä on ottaa huomioon tietomallien ja niiden sisältämän tuotetiedon aiheuttamat vaatimukset. Tässä työpaketissa tehty kehitystyö hyödynnetään myös työpaketeissa 3 ja 4. □

TYÖPAKETTI 3: Uusien Topten-korttien tarvekartoitus, priorisointi ja resurssointi. □

Kartoitetaan uusien korttien tarve ottaen huomioon nyt tiedossa olevat tarpeet ja muun muassa tulevat hiilijalanjäljen pienentämiseen tähtäävät kaikkia rakentamisen osapuolia koskevat tavoitteet ja sitovat velvoitteet. □ Kartoituksen pohjalta priorisoidaan ja haarukoidaan tulevan jatkotyön resurssit ja niiden jako. □ Tällä hetkellä on jo tiedossa suuri tarve saada kehitettyä yhteisiä käytänteitä, millä parannetaan korjausrakentamisen eri toimenpiteiden onnistumista kustannustehokkaasti rakennusten ja niiden käyttäjien terveys ja turvallisuus varmistuen ja samalla hiilijalanjälkeä pienentäen. Kartoituksen päämääränä on siis löytää myös nk. pullonkaulakohteet, joissa korteille on todella suuri tilaus. □ Kartoituksessa ja priorisoinnissa otetaan huomioon ennakoitu digitalisaation kehitys sekä myös uuden MRL:n sisältö ja sen voimaantulon aikataulu. □

TYÖPAKETTI 4: Uusien Topten-korttien laatiminen □

Työstetään tarvekartoituksen pohjalta uusia Topten-kortteja eri työryhmissä. Käytännön työ tehdään pääosin jo nyt käytössä olevia digitaalisia työkaluja, kuten esimerkiksi Teams, hyödyntäen. Merkittävä osa työstöstä tapahtuu ryhmien jäsenten omana työnä omassa ”kotipesässään”. Uusia mahdollisesti kehitettäviä työkaluja käytetään mikäli ne sopivat työhön. Osittain korttien työstöä tehdään myös perinteisissä tapaamisissa/työpajoissa Koronapandemian mahdolliset rajoitteet huomioon ottaen. □

Työryhmien ”kantavana osana” ovat tässä projektissa mukana olevien kuntien rakennusvalvonnat, mutta ryhmät ovat avoimia myös muiden kuntien rakennusvalvonnoille ja rakentamisen muille osapuolille, kuten rakennushankkeeseen ryhtyvät, rakennusteollisuus, suunnittelijat, muut viranomaistahot (esim. palo- ja pelastusviranomaiset), toteuttajat/rakentajat ja rakennusten käyttäjät. Laajapohjaisella osallistumis- mahdollisuudella ja osallistumisella turvataan korttien soveltuvuus kaikkien käyttäjäryhmien tehokkaaseen käyttöön ja myöskin edesautetaan kaikkien kuntien/rakennusvalvontojen ja muiden osapuolien sitoutumista niiden sisältöön

ja hyödyntämiseen. □

□

Kaikkien uusien korttien yhtenä ”avain-ohjenuorana” on niiden hyvä soveltuminen meneillään olevan digitaalisuuskehityksen ja sen interaktiivisuusvaatimuksiin ja kustannustehokkaaseen hyödyntämiseen. □

TYÖPAKETTI 5. Käyttökoulutus ja jalkautus □

Teknisesti ja visuaalisesti hyvä työkalu on hyödytön kuluerä, ellei sitä oteta kunnolla käyttöön. Käyttöönoton ja jatkuvan tehokkaan hyötykäytön varmistamiseksi on välttämätöntä järjestää uusille korteille käyttöönottokoulutus joka edesauttaa niitä jalkautumaan jatkuvaan käyttöön sekä projektiin osallistuvien kuntien alueella, että myöskin valtakunnallisesti. Pääosin koulutus tapahtuu Webinaarien avulla 1-2 korttia/webinaari. Niissä käsitellään yksi tai kaksi aiheasiaa/korttia kerrallaan avaamalla kortin perusteet ja sisältö. Interaktiivisen chatin avulla varmistetaan kysymyksiin vastaaminen samassa tilaisuudessa ja myöskin saadaan talteen kortteja koskevat jatkokehitystä varten tarpeelliset kommentit. □

Nykyisten Topten-korttien webinaareista on saatu hyviä kokemuksia alkuvuoden 2021 aikana useammasta tilaisuudesta ja niihin on parhaimmillaan ilmoittautunut yli 500 henkilöä/webinaari. □

TYÖPAKETTI 6. Seuranta ja arviointi □

Laaditaan yksinkertaiset seurantakriteerit millä voidaan arvioida jo projektin aikana ja sen jälkeen projektin toteumaa ja merkitystä. Arvioitavia asioita ovat muun muassa, asioinnin sujuvuuden, nopeuden, kustannustehokkuuden, valtakunnallisen tasapuolisen asiakaskohtelun muutokset/parantuminen. □

Muutamia tärkeitä kohtia kehitystyössä sen eri vaiheissa: □

-Prosessin uudistaminen aidosti digitaalseksi yhdessä sidosryhmien kanssa □

-Henkilökunnan koulutus □

-Tekoäly asiakkaiden neuvonnassa ja ohjauksessa (botti/chat) □

-Teknisten järjestelmien vaatimusten määrittely (esimerkiksi erilaiset mobiilisovellukset ja eri järjestelmien rajapinnat) □

-Asiakaskyselyjärjestelmien kehittäminen □

-Digitaalisen turvallisuuden parantaminen, Suomi.fi-intergraatiota hyödyntäen □

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa on yhtenä kärkenä digitaalisuuden kehittäminen rakennusvalvontojen työssä. Tämä edellyttää teknisiä järjestelmävalmiuksia, prosessin uudistamista sekä henkilökunnan koulutusta asiassa. □

8. 8. Hankkeen toteutusaikataulu ja toimenpiteiden vaiheistus

-Työpaketti 1 Alustan kehittäminen: Syksy 2021 □

-Työpaketti 2 Nykyisten Topten korttien päivitys: Syksy 2021-talvi 2022. □

-Työpaketti 3 Uusien Topten-korttien tarvekartoitus: Talvi 2022. □

-Työpaketti 4 Uusien Topten korttien laatiminen: Kevät 2022-Kevät 2023 □

-Työpaketti 5 Käyttökoulutus ja jalkautus: Kevät 2022-Syksy 2023 □

-Työpaketti 6 Seuranta ja arviointi: Kevät 2022-syksy 2023 □

9. 9. Millaisen toiminnallisen parannuksen tuotokset saavat aikaan hakukohteessa?

Tällä hetkellä useimpien rakennusvalvontojen toiminnot ovat vielä lähinnä digitaaliseen muotoon vietyjä paperisia prosesseja. Nykyiset Rakentamisen yhteiset Topten-käytänteet -kortisto on aika samalla periaatteella ”paperinen” pdf-muotoon käännetty tiedosto. Tietomallien yleistyessä on jatkossa tarve kehittää myös tätä kortistoa digitaalisempaan enemmän älykkyyttä, parempaa visuaalisuutta ja interaktiivisuutta sisältävään muotoon. Kuvatuilla tuotoksilla ja uusilla menetelmillä pystytään kehittämään kortistoa aidosti digitaalisemmaksi ja helppokäyttöisemmäksi ja paremmin käyttäjää opastavaksi. Toimii siis yhteensopivammin uuden aidosti digitaalisen rakennuslupaprosessin kanssa myös rakentamisvaihetta tukien ja nk. rutiinitoimintoja helpottaen ja manuaalista käsittelyä vähentäen. Yhtenäiset kaikille osapuolille yhteiset aidosti digitaaliset ja läpinäkyvät käytänteet sujuvoittavat ja nopeuttavat eri prosessien läpimenoa ja vähentävät kustannuksia. □

Monet rakennushankkeeseen ryhtyvät ja suunnittelijat ovat kommentoineet ja arvostelleet kuntien toisistaan

poikkeavia käytänteitä ja pitäneet niitä merkittävänä hankaluutena ja ylimääräisten kustannusten aiheuttajana sekä ylipäättään ihmetelleet näiden tulkintaerojen olemassaoloa, vaikka lait ja asetukset ovat Suomessa samoja. Tätä taustaa vasten kattaville yhtenäisille käytänteille olisi hyvin perusteltu tilaus. □

Hankkeessa haettujen tuotosten toteutuessa asiakkaan saavutettavuus paranee, prosessin läpimenoaika lyhenee, viestintä asiakkaan ja viranomaisen välillä sujuvoituu, kunnille kertyy kustannussäästöä toimintamallin tehostumisen myötä. □

Tekoälyn hyödyntäminen yhteisten käytänteiden yhteydessä vähentää ihmistyövoiman tarvetta rakentamisen kannalta toissijaisissa toiminnoissa. Tällöin asiantuntijoilla on nykyistä paremmat mahdollisuudet keskittyä rakentamisen laadun kannalta olennaisiin seikkoihin. □

10. 10. Mikä muuttuu kunnan toimintatavoissa ja prosesseissa?

Parantamalla Topten-korttien visuaalisuutta niiden käytettävyys paranee. □

Parantamalla Topten-korttien ”älykkyyttä” ja interaktiivisuutta, kortiston sisältöä voidaan hyödyntää myös digitaalisesti jolloin manuaalinen vertailu vähenee ja prosessien käsittely automatisoituu ja nopeutuu/tehostuu. □

11. 11. Miten toimintatapojen ja prosessien muutos johdetaan ja viedään läpi? Miten sitä seurataan?

Yllä kuvatut tuotokset toteutetaan Tampereen rakennusvalvonnan vetämänä hankkeena, jossa on yhteensä 6 työpakettia. Hankkeella on osa-aikaiset hankepääällikkö ja projektityöntekijä. Hankkeelle perustetaan myös ohjausryhmä, jossa on edustajat muista hankkeeseen sitoutuneista kunnista. □

Ohjausryhmä ohjaa projekteja ylätasolta säännöllisesti ja hankepääällikkö raportoi ohjausryhmää hankkeen etenemisestä. □

Itse työpaketit toteutetaan Topten ohjausryhmien puheenjohtajien vetäminä. Hankepääällikkö osallistuu aktiivisesti työhön käytettävissä olevan työaikaikansa puitteissa. □

12. 12. Miten hanke kytkeytyy siihen sitoutuneiden kuntien strategioihin?

OULU: □

Oulun kaupunkistrategia 2026 nostaa keskeiseksi tavoitteeksi digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisen. Kaupunginhallitus päätti kaupunkistrategiaan perustuvasta Digitaalinen Oulu –toteuttamisohjelmasta 4.2.2020, jonka toteuttamista tämä hanke tukee. Uudet ratkaisut edellyttävät kaupungeilta yhteistyötä. Tavoitteena on, että samaa digitaalista ratkaisua tai alustaa voidaan hyödyntää kustannustehokkaasti eri organisaatioissa. Tämän mahdollistamiseksi Oulu on allekirjoittanut esimerkiksi julkilausuman 10.12.2019 yhdessä eurooppalaisten kaupunkien kanssa kestävien, turvallisempien ja helppokäyttöisempien digitaalisten palvelujen kehittämisestä (<https://living-in.eu/>). Kaupunki edistää digitalisaatiota kehittyviä teknologioita hyödyntämällä. Tavoitteena on pilvipalvelujen tehokas hyödyntäminen sekä prosessien uudistaminen esimerkiksi automatisoinnin ja tekoälyn keinoin. Kehittäminen näkyy kuntalaisille sujuvina palveluina. Julkisten palvelujen digitalisaation ja yhteentoimivuuden edistämiseksi Oulun kaupunki sitoutuu noudattamaan Valtiovarainministeriön digitalisointiperiaatteita (<https://vm.fi/digitalisoinnin-periaatteet>). Periaatteiden tavoitteena on mm. varmistaa digitaalisten palvelujen asiakaslähtöisyys, vaikuttavuus, avoimuus, turvallisuus ja helpottaa ihmisten arkea helpottamalla tietojen jakamista organisaatioiden välillä ja poistamalla turha asiointi. □

ESPOO, TIIVISTELMA: □

Espoon strategian tavoitteita, joiden toteutumista hankkeet edistävät, ovat mm: kehitetään digitaalisia palveluita asiakaslähtöisesti ja palvelut muotoillaan asiakasta varten, kehitetään palveluja kokeilukulttuuria käyttäen, puretaan maankäytön ja rakentamisen kuntakohtaista sääntelyä ja Espoossa rakennetaan ekologisesti kestävästi. □

TURKU: □

Turun kaupungilla on kaupunginvaltuuston 16.4.2018 hyväksymä Kaupunkistrategia Turku 2029. Strategiaan sisältyy kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma, jossa vaikuttava ja uudistuva Turku -pääteeman alla ovat linjaukset: □
□ Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä.

- ☐ Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä.
- ☐ Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla.

Turun kaupungin strategisiksi painopisteiksi on valittu mm. seuraavat asiat: ☐

1. ☐ Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

- Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. ☐
- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita. ☐

2. ☐ Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

- Tuloksellisuus tarkoittaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan kustannustehokkaasti. Kun tehdään oikeita asioita oikein, vaikuttavuus paranee ja tuottavuus kasvaa. Tuloksellisuuden saavuttaminen on merkittävä johtamishaaste, joka edellyttää uudenlaista ajattelua ja osaamista sekä toimintatapojen muutosta, jota tuetaan ottamalla käyttöön teknologisia innovaatioita. ☐

- Mahdollistetaan toiminnan muutos hyödyntämällä aktiivisesti digitaalisia työvälineitä yhtenäisten kaupunkitason pelisääntöjen mukaisesti. ☐

3. ☐ Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla

- Kun tiedonhallintaa kehitetään siten, että tietoa pystytään yhdistelemään yli organisaatio- ja tietojärjestelmärajojen, mahdollistetaan kokonaan uuden tiedon syntyminen. Uutta tietoa voidaan käyttää paitsi kaupungin oman toiminnan tuottavuuden parantamiseen, myös parempien asiakaspalvelujen tuottamiseen sekä uusien liiketoimintamallien mahdollistamiseen. ☐

- Kehitetään parempia menetelmiä toimintaympäristön muutosten arviointiin ja tuotetaan laadukasta tietoa päätöksenteon ja johtamisen tueksi. ☐

- Kasvatetaan data-analytiikkaan liittyvää osaamista kouluttamalla kaupungin omaa henkilöstöä sekä hyödyntämällä kumppanuuksia. ☐

Hanke kytkeytyy useilta osin hyvin Turun kaupungin strategiaan, jossa painotetaan digitaalisuuden lisäämistä (tietomallit, robotiikka ja digitaalinen turvallisuus) ja nykyistä parempaa tiedolla johtamista (asiakaskyselyjärjestelmät). ☐

LAHTI: ☐

Strategian kärkihankkeet 2021 ☐

Strategiaa toteutetaan viiden kärkihankkeen voimin joista yksi viidestä on. ☐

1.1.1. ☐ Digiloikka: Asukaslähtöiset sähköiset palvelut

Kärkihankkeessa laajennetaan Lahden sähköistä asiakaspalvelua, kehitetään sähköisiä osallisuusmahdollisuuksia, lisätään kuntalaisten digiosaamista ja tuetaan heitä digitaalisten palvelujen käytössä. Lisäksi kaupunki osallistuu oppimisen digitaalisen palvelualustan ja ekosysteemin luomiseen (DigiOne). ☐

13. 13. Mihin laajempiin asioihin toiminnan muutoksella on vaikutuksia?

alueen elinvoima vahvistuu

palveluiden järjestäminen taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla edistyy

kuntien talous vahvistuu

eriarvoisuus tai syrjäytyminen vähenee

ympäristön tila paranee tai päästöt vähenevät

14. 14. Perustelut vaikutuksista (kysymys 13)

Rakentamisen kansantaloudelliset vaikutukset ovat huomattavia ja siten rakentamiseen liittyvän lupamenettelyn sujuvuus ja ennakoitavuus ovat ensiarvoisen tärkeitä. Rakennuslupamenettelyllä on suuri vaikutus rakennushankkeiden läpimenoaikaan. Siten lupamenettelyn sujuvoittaminen vahvistaa alueen elinvoimaa myös keskuskuntien kehyskunnissa. Aidosti digitaalinen menettely vahvistaa taloudellisesti kestäväää toimintojen lakisääteistä järjestämistä. Lakisääteisten toimintojen sujuvoittaminen lisää arvoa tuottavalla tavalla parantaa luonnollisesti kunnan mahdollisuuksia toteuttaa tehtävänsä aikaisempaa taloudellisemmin. ☐

Lisäksi eri osapuolten huomio kiinnittyy paremmin itse asian substanssisisältöön hakemuksen ”byrokratian” sijasta. ☐

Yllä kuvattujen tuotosten toteutuessa prosessi kehittyy aidosti digitaaliseksi, jolloin prosessi myös sujuvoituu

merkittävästi sekä asiakkaan että viranomaisen osalta. □

15. 15. Arvio hankkeen taloudellisista vaikutuksista ja kustannussäästöistä.

Kustannussäästöjä syntyy rakennusvalvonnoille kun toimintoja sujuvoitetaan ja automatisoidaan. □

Huomattavasti merkittävämmät kustannussäästöt syntyvät asiakkaille eli rakennushankkeeseen ryhtyville, yksityisille, yrityksille ja myös kunnille asiakkaana kun toimitaan samoilla läpinäkyvillä yhtenäisillä käytänteillä digitaalisia osin tekoalyä ja robotiikkaa sisältäviä työkaluja hyödyntäen. □

16. 16. Ovatko vaikutukset ja säästöt?

pysyviä

sekä että

17. 17. Millä mekanismilla vaikutukset ja säästöt syntyvät?

Rakennusvalvonnan säästöt syntyvät pääosin siitä, että jokaisen rakennusvalvonnan ja jokaisen rakennustarkastajan ei tarvitse erikseen itse käyttää aikaa erilaisten tulkintojen ja käytäntöjen pohtimiseen, vaan käytetään työryhmän kerran perusteellisesti pohtimaa ratkaisua/tulkintaa/käytäntöä, joka on aukikirjoitettu. □

Rakentamisen yhteiset Topten -käytänteet kortistoon. Työajan säästö on merkittävä ja ratkaisulla on paljon vahvempi "selkänöja" kun yksittäisen tarkastajan itse pohtimalla tehdyllä ratkaisulla. □

Työryhmän pohdintaan ja "aukirjoittamaan" käyttämä aika on kannattava nk. kertainvestointi, johon uhrattu kustannus saadaan monikertaisena takaisin. □

Tätä selvästi suurempi säästö syntyy asiakkaalle eli rakennushankkeeseen ryhtyvälle, kun hänen ei tarvitse miettiä, että mitähän ratkaisumallia/tulkintaa/käytäntöä tässä kunnassa käytetään. Päätös ja sen sujuva aikataulu on paljon paremmin ennakoitavissa. □

Valtaosa säästöistä syntyy sujuvamman prosessin mahdollistamana ajan säästönä, jolloin vaikutukset ja säästöt ovat pysyviä. Taloudelliset kustannukset ovat pääasiassa kertaluonteisia (esim. ohjelmistokehitys). □

18. 18. Millä aikataululla vaikutusten ja säästöjen odotetaan syntyvän?

Ajansäästöä syntyy välittömästi kun siirrytään hyödyntämään yhteisiä Topten- käytänteitä yksilöllisen pohtimisen sijasta. Topten kortiston kehittämisessä syntyy osittain merkittäviäkin kustannuksia, joita voidaan pitää hyvin kannattavana/takaisinmaksavana kertainvestointina. □

□

Kortiston visuaalisen ilmeen ja käytettävyyden parantaminen alkaa tuottaa suurinpiirtein välittömästi. □

Topten-korttien kehittäminen yhteensopivaksi toimimaan sujuvasti tietomallien kanssa on merkittävä haaste ja investointi ja sen käyttöönotto edellyttää investointia myös koulutukseen. On syytä tiedostaa, että sinänsä tietomallien tehokkaan käytön omaksuminen on useamman vuoden työn tulos, vaikka on kysymys vain mallien hyödyntämisestä, eikä niiden tekemisestä. □

□

Ajan säästöä syntyy heti kun uudet toimintatavat otetaan käyttöön, olennaista on myös henkilökunnan koulutus. □

19. 19. Miten vaikutusten ja säästöjen syntymistä seurataan?

Rakennusvalvonnan lupaprosessin läpimenoaikoja kunnissa seurataan vakiintuneesti ja myös työmaatarkastuksiin käytettyä aikaa seurataan. □

Päätöksentekoa ja työmaatarkastuksia sujuvoittavien komponenttien, kuten esimerkiksi Topten-kortiston tehokkaan hyödyntämisen vaikutusta, ei kattavasti seurata. □

Kortiston käytön ja sen kehittämisen vaikuttavuuden seurantaan on tarpeen kehittää riittävän yksinkertaisia, mutta kuitenkin riittävän hyvin oikeaa suuntaa näyttäviä mittareita. Mittareiden käyttö pitää olla hyvin yksinkertaista ja nopeaa.

20. 20. Millaiset päätökset hankkeen toteuttamisesta on tehty ja koska?

hakijakunta/hankehallinnoija

Tampere/Rava 04052021

kunta A

Helsinki/Rava 04052021

kunta B

Espoo/Rava 04052021

kunta C

Vantaa/Rava 04052021

kunta D

Turku/Valvontajohtaja 04052021

kunta E

Jyväskylä/Rava 04052021

kunta F

Lahti/Rava 04052021

kunta G

Kuopio/Rava 04052021

kunta H

OuluRava 04052021

kunta I

Pori/Rava 04052021

kunta J

Kouvola/Rava 04052021

21. 21. Mitkä ovat hankkeen toteuttamisen merkittävimmät riskit?

organisoitumiseen ja prosessiin liittyvät riskit, millaiset:

Resurssien puute on aina kehitystyön riski, mutta toisaalta ohjaa keskittymään säästäväisesti olennaiseen Toisaalta kehitystyö ei onnistu/jalkaudu, jos sitä tekevät vain siihen erikseen palkatut henkilöt. Kehitystyötä on tehtävä jonkin verran koko työyhteisön piirissä. Yhteisesti toteutettavan hankkeen ongelmana saattaa olla kaikkien hankkeeseen ryhtyneiden osallistaminen kehitystyöhön. Aikataulujen yhteensovittamisen mahdolliset ongelmat sekä henkilöresurssin rajallisuus.

aikatauluun liittyvät riskit, millaiset:

b) Aikatauluun liittyvät riskit, millaiset: Käyttöön otettavien ohjelmien/järjestelmien viivästyminen, kehitystyöhön osallistuva henkilökunta saattaa olla ylikuormitettu nk. normaalitöistä. Uuden MRL:n etenemisen aikataulu on ? siltä osin kuin sen vaikutusta on tavoitteena ottaa huomioon. Käyttöön otettavien järjestelmien valmistuminen annetussa aikamääreessä.

kuntien päätöksentekoon ja toimintakulttuuriin liittyvät riskit, millaiset:

Uusien työkalujen jalkauttaminen toimintakulttuuriin yleensä aiheuttanee jonkin verran aina muutosvastarintaa, niin voi tapahtua myös tässä hankkeessa.

resursointiin, osaamiseen tai kustannusarvioon liittyvät riskit, millaiset:

Henkilöstön eläköityminen ja sen johdosta vaihtuminen. Nk. normaalitöiden opettelu on silloin "täysi työ", mutta toisaalta voidaan opetella suoraan uusia työmenetelmiä ilman poisoppimista vanhasta. Henkilöstön vaihtuvuus sen vuoksi, että yksityinen sektori tarjoaa houkuttelevampia työehtoja on jonkinasteinen riski ja myös lisäkustannus.

tekniset riskit, millaiset:

: Eri ohjelmistojen ja ohjelmien välinen rajapinta on aina haaste/riski. Toisaalta kehitystyön onnistumisen yksi

perusedellytys on, että rajapinnat ja tiedonsiirto pitää toimia. Muutoin joudutaan yksittäisen järjestelmän ”vangiksi”. toiminnan tehostumishyötyä ei saavuteta hanke luo pysyviä kustannuksia, jotka eivät tehosta toimintaa

22. 22. Onko hankkeen pohjana hyödynnetty muiden kuntien tekemää työtä?

kyllä, mitä?

Tähän mennessä yhteisesti tehdystä ”manuaalisesta” pdf-muotoisesta Rakentamisen yhteiset Topten -käytänteet kortistosta ja sen jalkauttamisesta käyttöön on saatu jo kokemusta, josta on merkittävää hyötyä tässä kehitystyössä.

23. 23. Voidaanko hankkeen oppeja ja lopputuloksia hyödyntää ja monistaa muissa kunnissa? Miten?

Voidaan ja kortiston nykyversioiden hyödyntämisestä on jo olemassa konkreettista näyttöä ja myönteisiä kokemuksia, joiden perusteella on hyvin todennäköistä, että hankkeessa kehitettyä digitaalisuutta, tekoälyä ja robotiikkaa hyödyntävää kortistoa tullaan käyttämään jatkossa valtakunnallisesti sitä mukaa kun rakennusvalvonnoissa otetaan oikeasti digitalisoituja muitakin työkaluja käyttöön. □

Tämän hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää merkittävästi osin myös niissä kunnissa, joissa kehitys etenee verkkaisemmin.

24. 24. Millainen suunnitelma hankkeeseen sisältyy näiden kokemusten ja tiedon jakamiseksi?

a. Minkä hankkeella tavoiteltavien tulosten arvioitte olevan sellaisia, että ne tulisi ottaa käyttöön muissa kunnissa?	Perustuen kokemuksiin nykyisen ”perinteisen” kortiston hyödyntämisestä voidaan todeta, että kaikissa Suomen kunnissa/rakennusvalvonnoissa on mahdollista ja perusteltua ottaa käyttöön hankkeen tuloksia siinä ”moodissa” kuin kunkin kunnan järjestelmät pystyvät niitä hyödyntämään.
b. Luoko hanke edellytyksiä kuntien väliselle yhteistyölle (esimerkiksi tiedon yhteiseen käyttöön)?	Kyllä, ilman muuta luo
c. Ketkä ovat tulosten hyödynsaajat ja miksi?	Rakentamisen yhteiset Topten-käytännöt -kortiston merkittävän täydennys- ja kehittämistyön edunsaajina ovat kaikki rakennushankkeen olennaiset osapuolet, rakennushankkeeseen ryhtyvät, suunnittelijat, rakennusteollisuus, eri viranomaiset, kiinteistöjen omistajat ja käyttäjät valtakunnallisesti. Hanketta tehdään yhteistyössä ja tällä saavutetaan eri tahojen kattava sitoutuminen työhön ja tuloksiin. Nopeuttaa ja sujuvoittaa kustannustehokkaasti ja ”tasapuolistaa” merkittävästi rakennusvalvonnan asiakkaiden näkökulmasta katsottuna. Toisaalta on mahdollista parantaa myös rakentamisen laatua, koska lupaprosessiin osallistuvilla asiantuntijoilla on enemmän aikaa keskittyä todellista arviointia edellyttäviin kysymyksiin. Rakennuslupaprosessin sujuvoittaminen lyhentää myös lupahakemusten läpimenoaikaa, jolloin kokonaisuudessa säästetään myös rakennushankkeeseen ryhtyvien kustannuksia.
d. Minkälaisia toimenpiteitä kunnat aikovat tehdä tulosten laajemmaksi levittämiseksi?	Hankkeessa mukana olevat Topten- kunnat ovat sitoutuneet hyödyntämään tuloksia omissa työssään. Rakennustarkastusyhdistys RTY ry on sitoutunut yhteistyössä Topten-kuntien kanssa jalkauttamaan hankkeen tuloksia avoimesti ja valtakunnallisesti kaikille kunnille/rakennusvalvonnoille ja muille rakennushankkeen osapuolille webinaarien, valtakunnallisten ja alueellisten tilaisuuksien avulla. Jalkauttamisesta on kokemusta. Yhteistyöverkostossa ovat mukana esimerkiksi Rakennustarkastusyhdistys RTY ry (puheenjohtajisto Oulusta ja Turusta, jotka ovat hankkeessa mukana) sekä rakennusvalvontojen top10-yhteistyöverkosto (vetäjä Tampere ja Espoo, jotka on

	hankkeessa mukana). RTY ry. kattaa käytännössä kaikki Suomen rakennusvalvonnat ja tulosten ja uusien hyvien käytänteiden jalkauttaminen laajemmalle onnistuu vuosittain pidettävissä yhteistyötapaamisissa ja koulutustilaisuuksissa. Top10-yhteistyössä on nimestään huolimatta mukana yli 40 kuntaa sekä useita rakennusalan järjestöjä (Rakennusteollisuus RT, Rakentamisen laatu RALA, Rakli, RIL, Puutuoteteollisuus...)
e. Keiden tahojen tulisi olla mukana? Hyödynnettävät yhteistyöverkostot	Rakennustarkastusyhdistys RTY ry, Rakennusteollisuus RT, Ympäristöministeriö YM, SAFA, SKOL, RALA, RAKLI, Rakennusvalvontojen Topten10-koko verkosto, Trimble, Lupapiste.
f. Minkälaisia resursseja se edellyttäisi?	Yhteyshenkilöiden nimeäminen (osittain on olemassa), kehitysyhteistyöhön osallistuvien henkilöiden sopiminen, tilaisuuksien ja webinaarien yhdessä järjestäminen.
g. Mitä kanavia ja toimintatapoja levittämiseksi tarvitaan?	Tapaamiset , webinaarit, yhteiset työpajat, koulutuspäivät
h. Aikataulu	Alkaen sitä mukaa kun ensimmäisiä tuloksia valmistuu ja jatkuu vuoden hankkeen päättymisen jälkeen eli kevät 2022-vuosi 2024.

25. 25. Kuvaa hankkeen suhde ja riippuvuudet muihin samaan kokonaisuuteen liittyviin keskeisiin valtakunnallisiin tai alueellisiin hankkeisiin ja niiden toteutukseen

toteutukseen Kaikki työpaketteja 1-6 voidaan aloittaa ja viedä osittain merkittävästikin eteenpäin riippumatta digitalisaation ja tietomallien etenemisaikataulusta eri kunnissa. ☐

Hankkeen lopullisten tulosten mahdollisimman suuri digitaalisuuden hyödyntämistä on riippuvainen valtakunnallisesti toteutuvasta aikataulusta, Siihen vaikuttavat esimerkiksi tietomallien todellisen(ei vain pilottien) käyttöönoton ajankohdat eri kunnissa, Lupapisteen ja Trimblen ohjelmistokehityksen aikataulutus. ☐

Uuden Maakäyttö- ja rakennuslain MRL aikataulutus vaikuttaa siihen, miten paljon sen aiheuttamia päivityksiä/muutoksia ehditään ottaa huomioon hankkeessa.

26. 26. Hyödynnetäänkö hankkeessa kansallisia yhteisiä palveluja, kuten sähköisen asioinnin tukipalveluja (Suomi.fi-palvelut)?

Tämänhetkinen Rakentamisen yhteiset Topten-käytännöt -kortisto on avoin kaikille. Perusajatus on, että se on pääosin jatkossakin avoin. Silloin jos ja kun sitä hyödynnetään digitaalisesti on aina tarvittaessa varmistettava digitaalinen turvallisuuden säilyminen lakien ja asetusten mukaan ja tällöin tarpeen mukaan hyödynnettävä Suomi.fi -palvelua (esim. Sähköinen allekirjoitus)

27. 27. a) Mitä rakennetun ympäristön tiedon yhteisiä määrittämiä tai muita yhteisiä tietomäärittämiä hankkeessa hyödynnetään Yhteentoimivuusalustalta?

No answers

28. 27. b) Mitä digitaaliseen turvallisuuteen liittyvissä hankkeissa sovellettavissa olevia tietomäärittämiä hankkeessa hyödynnetään Yhteentoimivuusalustalta?

No answers

29. 28. Mitä uusia, Yhteentoimivuusalustalle kuvattavia sanastoja, koodistoja ja tietomäärittämiä hankkeessa syntyy?

Tässä vaiheessa on vaikea arvioida syntyviä sanastoja, koodistoja sekä tietomääriä, mutta hankkeen edetessä yhteentoimivuusalustan hyödyntäminen ja täydentäminen otetaan huomioon.

30. 29. Miten arkistoinnin ja digitoinnin osalta noudatetaan Kansallisarkiston määräyksiä ja ohjeita?

Kansallisarkiston määräykset ja ohjeet otetaan huomioon hankkeen kaikissa vaiheissa.

31. 30. Kuinka varmistetaan digitaalisten palveluiden sisältöjen havaittavuus ja ymmärrettävyys sekä käyttöliittymien ja navigoinnin hallittavuus ja toimintavarmuus saavutettavuusvaatimusten mukaisesti? (Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta 306/2019)

Hankkeeseen osallistuvien tai liittyvien ohjelmistotoimittajien kanssa mahdollisesti tehtäviin sopimuksiin on sisällytettävä säädösten edellyttämät velvoitteet digitaalisten palvelujen tarjoamisesta. Nämä toiminnallisuudet tarkistetaan hankkeen edetessä ja testausvaiheessa

32. 31. Onko hankkeessa tehty EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) 35 artiklan mukainen tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi?

ei, miksi?

Tietosuoja-asetuksen mukaiset toimenpiteet huomioidaan, kun hanke lähtee liikkeelle ja saa rahoituksen.

33. Liitä tähän hankkeessa tehty EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) 35 artiklan mukainen tietosuoja koskeva vaikutustenarviointi

34. 32. Miten hankkeeseen mahdollisesti liittyvät riskit esimerkiksi henkilötietojen käsittelyn osalta on tunnistettu ja kuinka tunnistettuihin riskeihin on varauduttu?

Hankkeen kehitystyön tulokset eivät todennäköisesti aiheuta riskejä esim. henkilötietojen osalta, mutta hankkeen edetessä tämän riskin olemassaolo on tiedostettava ja tarvittaessa se on poistettava.

35. 33. Arvioi seuraavien hankkeessa mahdollisesti syntyvien kustannusten suuruus euroina ilman arvonlisäveroa

a. henkilöstökustannukset	225000
b. ostetun tai käyttöluvalla hankitun tutkimuksen, tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, joita käytetään yksinomaan hanketta varten	20000
c. matkakustannukset	40000
d. toimitilojen vuokrat	No answers
e. muut toimintakustannukset, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset.	25000
f. arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset	310000

36. 34. Kuvatkaa tarkemmin, mistä asioista syntyvät kustannukset muodostuvat.

Hankepäällikkö ja projektityöntekijä osa-aikaisesti palkattuna yhteensä 70% sivukuluineen koko hankkeen keston ajan noin 2,5 vuotta, palkkakulut 140000,- €. Hankepäällikkö vastaa hankkeen käytännön etenemisestä, raportoinnista ja yhdessä projektityöntekijän kanssa ”juoksee kasaan” järjestettävät tilaisuudet (työpajat, webinaarit, yms.) Hankepäällikön ja projektityöntekijän matkustuskulut korvataan, kustannusvaraus yhteensä 10000,- €

Hankepäällikkö ja projektityöntekijä osallistuvat uusien käytänteiden ja toimintojen määrittelyyn. He käyttävät

työaikaansa prosessien kuvaamiseen sekä yhtenäistämiseen.

Uudistettavan Rakentamisen yhteiset Topten-käytänteet -digitaalisen alustan rakentamiseen varataan konsulttityöhön

20000,-€

Työryhmien vetäjille/varavetäjille korvataan matkustuskulut varaus 10000,-, palkkakuluja ei korvata, vaan ne ovat omarahoitusosuutta.

Työpajojen järjestelykulut varaus 25 000,- € sisältää tilaisuudet järjestelyyn liittyvät kulut.

Kulujen keskinäiset osuudet ovat arvioita, toteutuneet voivat poiketa.

Kokonaiskustannukset kustannusvaraus max. 310 000,- €, josta kannustintukea haetaan toteutuneiden kulujen perusteella, kattona 205 000,-

37. 35. Arvioikaa hankkeen rahoitus arvonlisäverottomista kustannuksista euroina

a. digitalisaation kannustinjärjestelmästä haettava (voi olla enintään 85% arvolisäverottomista kustannuksista)	205000
b. osallistujakuntien rahoitusosuus (euroa)	105000
c. muu rahoitus, mikä? (euroa)	No answers
c. muu rahoitus, mikä? (euroa)	No answers
c. muu rahoitus, mikä? (euroa)	No answers
d. hankkeen kokonaisrahoitus arvonlisäverottomista kustannuksista (euroina)	310000

38. 36. Onko hanke tai sen aikaisempi vaihe saanut ulkopuolista rahoitusta?

ei

39. 37. Hankkeen vastuuhenkilön yhteystiedot *

etunimi	Leena
sukunimi	Jaskanen
sähköposti	leena.jaskanen@tampere.fi
puhelinnumero	0417305909